

Instytut Matki i Dziecka

ZAKŁAD DIAGNOSTYKI OBRAZOWEJ
im. prof. Stefana Winnickiego

Institute of Mother and Child
L'Institut de la Mère et de l'Enfant

Warszawa, 08 kwietnia 2022

Ocena rozprawy doktorskiej

lek. Małgorzaty Deręgowskiej-Cylke

pt.

**„Optymalizacja sposobu oceny badania kontrastowego
górnego odcinka przewodu pokarmowego u pacjentów
po laparoskopowej rękawowej resekcji żołądka”**

Promotor: prof. dr hab. med. Marek Gołębiowski

Nadwaga i otyłość stanowią wciąż rosnące zagrożenie zdrowotne dla populacji świata i naszego kraju, ponieważ – jak powszechnie wiadomo - prowadzi do rozwoju licznych chorób towarzyszących, w tym cukrzycy typu 2, chorób układu sercowo-naczyniowego i nowotworów. Najbardziej niebezpieczna otyłość patologiczna, w której wskaźnik BMI (ang. *body mass index*) wynosi 40 lub więcej, dla skutecznego leczenia wymaga chirurgii bariatrycznej, ta zaś – zwłaszcza w przypadku podejrzenia powikłań pooperacyjnych – wymaga diagnostyki obrazowej.

Przedstawiona mi do recenzji praca doktorska lek. Małgorzaty Deręgowskiej-Cylke dotyczy – jak to wynika z tytułu - obrazowania górnego odcinka przewodu pokarmowego u pacjentów po laparoskopowej rękawowej resekcji żołądka. Rozprawa ma formę spójnego tematycznie cyklu dwóch

Instytut Matki i Dziecka

ZAKŁAD DIAGNOSTYKI OBRAZOWEJ im. prof. Stefana Winnickiego

Institute of Mother and Child
L'Institut de la Mère et de l'Enfant

artykułów, opublikowanych w recenzowanych czasopismach naukowych z wykazu czasopism naukowych i recenzowanych materiałów z konferencji międzynarodowych MNiE. Są to: praca pogładowa, opublikowana w języku angielskim w Polish Journal of Radiology oraz oryginalna, również w języku angielskim, opublikowana w Obesity Surgery. Doktorantka jest pierwszą autorką obu, a Promotor jest w obu *senior author*. Łączna punktacja prac wynosi 170 punktów MNiE, a ich wartość mierzona współczynnikiem impact factor (IF) – 4,129.

Rozprawa liczy 67 stron, ma układ typowy dla prac doktorskich w formie cyklu publikacji, jest opatrzona stosownym wstępem oraz podsumowana. Zawiera opinię Komisji Bioetycznej przy Warszawskim Uniwersytecie Medycznym oraz oświadczenia wszystkich współautorów publikacji, określające ich wkład w powstanie prac. Udział Doktorantki wyniósł w obu pracach odpowiednio 65% i 55%.

We wstępnej części rozprawy, omawiającej załączone publikacje, Autorka zwięźle wprowadza czytelnika w zagadnienia nadwagi i otyłości, chirurgii bariatrycznej jako metody leczenia otyłości patologicznej, w tym metody laparoskopowej rękawowej resekcji żołądka (ang. *laparoscopic sleeve gastrectomy*, LSG), której dotyczy praca nr 2 z jej rozprawy i wreszcie w zagadnienia diagnostyki pooperacyjnej. Choć preferowaną metodą tej diagnostyki jest wg piśmiennictwa tomografia komputerowa (TK), to jednak nadal po operacjach LSG wykonuje się badanie kontrastowe górnego odcinka przewodu pokarmowego (ang. *upper gastrointestinal series*, UGI), również ze względu na mniejszą dawkę promieniowania jonizującego, jaką obciążany jest pacjent w porównaniu z TK – jak

Instytut Matki i Dziecka

ZAKŁAD DIAGNOSTYKI OBRAZOWEJ im. prof. Stefana Winnickiego

Institute of Mother and Child
L'Institut de la Mère et de l'Enfant

podaje Autorka: 6 mSv vs 8 mSv. Ten aspekt ma istotne znaczenie w czasach, w których jak wynika z piśmiennictwa,

ale także i z mojego doświadczenia radiologa-praktyka badania obrazowe, w tym tomografia komputerowa, są nadużywane, a przecież w diagnostyce obrazowej obowiązuje nas zasada ALARA (ang. *As Low As Reasonably Achievable*).

Wspomniane wyżej zagadnienia są szeroko omówione w pracy nr 1, opublikowanej w roku 2021 w Polish Journal of Radiology, która – choć pogładowa – przedstawia nie tylko literaturę tematu, ale i własne doświadczenia Ośrodka, reprezentowanego przez Doktorantkę w operacyjnym leczeniu otyłości i radiologicznej ocenie skuteczności tego leczenia oraz jego powikłań, co nadaje tej pracy dodatkową wartość. Praca ilustrowana jest zdjęciami z materiału własnego. Rozdział „Wstęp” i publikacja numer 1 stanowią spójną pierwszą część rozprawy.

Wszystkie założenia i cele pracy doktorskiej odnoszą się do publikacji nr 2, która jest pracą oryginalną, opublikowaną w tym samym roku 2021 w Obesity Surgery. Głównym celem pracy było określenie wartości rokowniczej badania UGI w ocenie skuteczności leczenia bariatrycznego metodą LSG. Doktorantka założyła zrealizowanie następujących celów pomocniczych:

1. zidentyfikowanie najbardziej powtarzalnej metody obliczania objętości pozostawionego żołądka;
2. analizę korelacji między objętością pozostawionego żołądka a utratą masy ciała w okresie pooperacyjnym;
3. określenie przydatności rutynowego wykonywania badania UGI u pacjentów po LSG.

Instytut Matki i Dziecka

ZAKŁAD DIAGNOSTYKI OBRAZOWEJ im. prof. Stefana Winnickiego

Institute of Mother and Child
L'Institut de la Mère et de l'Enfant

Badania górnego odcinka przewodu pokarmowego u zoperowanych pacjentów zostały ocenione dwukrotnie, w odstępie trzymiesięcznym, niezależnie przez dwoje radiologów, co pokazuje rzetelność warsztatu badawczego.

Kolejną częścią rozprawy jest rozdział „Podsumowanie i wnioski”. Tak jak „Wstęp” jest poświęcony pracy nr 1, tak ten rozdział omawia publikację nr 2. Doktorantka konfrontuje swoje wyniki z danymi z piśmiennictwa, w tym również z wynikami pracy, która ukazała się już w tym roku (2022), co dobrze świadczy o Jej rozeznaniu w najbardziej aktualnej literaturze tematu. Rozdział kończy się wnioskami odnoszącymi się do publikacji nr 2. Wnioski dokładnie odpowiadają założonym celom pracy:

1. Pomiar objętości pozostawionego żołądka z wykorzystaniem UGI charakteryzuje się bardzo dobrą powtarzalnością, zwłaszcza przy użyciu wzoru na objętość elipsoidy.
2. Im mniejsza GRV, tym większa utrata masy ciała w okresie pooperacyjnym.
3. Zasadne wydaje się rozważenie powrotu do rutynowego wykonywania UGI we wczesnym okresie po LSG i wzbogacenia analizy badania o pomiar GRV, w szczególności w ośrodkach rozpoczynających program bariatryczny.

Publikacja nr 2 stanowi istotny wkład własny w rozwijającą się w Polsce dziedzinę chirurgii i diagnostyki obrazowej. Obie prace, dzięki m.in. dobrym rycinom, mogą stanowić swoisty przewodnik dla nowych ośrodków bariatrycznych, w których radiolodzy będą musieli zmierzyć się z tą nową dla siebie dziedziną.

Instytut Matki i Dziecka

ZAKŁAD DIAGNOSTYKI OBRAZOWEJ
im. prof. Stefana Winnickiego

Institute of Mother and Child
L'Institut de la Mère et de l'Enfant

Praktycznie nie mam istotnych zastrzeżeń do obu publikacji i całości pracy i dlatego, podsumowując swoje rozważania na jej temat stwierdzam, że oceniana rozprawa spełnia warunki określone w art. 187 Ustawy z 20 lipca 2018 Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce z późniejszymi zmianami (Dz. U. z 30 sierpnia 2018 poz. 1668) i przedstawiam Wysokiej Radzie Dyscypliny Nauk Medycznych Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego wnioski o dopuszczenie lek. Małgorzaty Deręgowskiej-Cylke do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

Małgorzata Deręgowska - Figatowska